

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal v neveřejném zasedání konaném dne 2. srpna 2022 stížnost státního zástupce Vrchního státního zastupitelství podanou v trestní věci odsouzeného [údaje o účastníkovi] proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2022, sp. zn. 46 T 3/2020, a rozhodl

takto:

Podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. se napadené usnesení zrušuje a soudu prvního stupně se ukládá, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Odůvodnění:

1. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2022, č. j. 46 T 3/2020-3640, bylo výrokem ad I. rozhodnuto tak, že podle ustanovení § 151 odst. 3 tr. ř. se obhájce JUDr. [jméno] [příjmení] [příjmení] přiznává odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 71 389 Kč sestávající dle seznamu, jenž je součástí toto výroku, z odměny za úkony právní služby (ve výši 54 560 Kč), z náhrady hotových výdajů (ve výši 6 900 Kč), a z náhrady cestovních výdajů a promeškaného času (ve výši 9 929 Kč); výrokem ad II. bylo rozhodnuto tak, že se návrh obhájce na přiznání odměny a náhrady hotových výdajů co do částky 4 490 Kč zamítá.

2. V odůvodnění usnesení krajský soud nejprve rekapituluje ustanovení JUDr. [příjmení] [příjmení] obhájce (tehdejšímu) obžalovanému, o jehož odsouzení, bylo pravomocně rozhodnuto odsuzujícím rozsudkem podepsaného soudu ze dne 26. 4. 2021 sp. zn. 46 T 3/2020, který nabyl právní moci dnem vydání, a podání návrhu obhájce na přiznání odměny a náhrady hotových výdajů, v celkové výši 75 879 Kč včetně jeho příloh.

3. Z odůvodnění usnesení vyplývá, že krajský soud postupoval na základě ustanovení § 151 odst. 2 tr. ř., podle něž má obhájce, který byl ustanoven obviněnému, vůči státu nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů dle zvláštního předpisu, kterým je vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a to ve znění účinném do 31. 12. 2021; a dále podle věty první ustanovení § 151 odst. 3 tr. ř., podle níž o výši odměny a náhradě hotových výdajů rozhodne na návrh obhájce orgán činný v trestním řízení, který vedl řízení v době, kdy obhájce povinnost obhajovat skončila.

4. Dále z odůvodnění usnesení vyplývá, že vzhledem k tomu, že proti odsouzenému bylo vedeno trestní řízení pro zvlášť závažný zločin (pozn. pro vyhrožování teroristickým trestným činem dle ustanovení § 312f tr. zákoníku) s horní hranicí zákonné trestní sazby trestu odnětí svobody stanovenou na 12 let, sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby činí dle bodu 5. ustanovení § 7, dle ustanovení § 10 odst. 3 písm. d) a dle ustanovení § 12a odst. 1 advokátního tarifu 2 480 Kč.

5. Následně městský soud upozorňuje na jím shledané pochybení obhájce při výpočtu sazby mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby, kdy, dle obhájce odměna ve výši 3 100 Kč ponížená o 20% činí 2 500 Kč, namísto správně vypočtené částky 2.480 Kč, tudíž u každého z účtovaných úkonů ze strany městského soudu mělo dojít, k základnímu ponížení o 20 Kč.

6. Městský soud se dle odůvodnění svého usnesení s navrhovaným vyúčtováním obhájce částečně neztotožnil, a to co do přiznání odměny za položku z vyúčtování nazvanou jako, „písemné podání ve věci samé (krátkou cestou)“ ze dne 27. 8. 2020 a potažmo i co do výše paušálních náhrad hotových výdajů; a dále co do výše odměny za úkon právní služby spočívající v účasti obhájce na hlavním líčení dne 1. 9. 2020, při kterém došlo pouze k vyhlášení rozhodnutí.

7. Proti tomuto usnesení podal dne 16. 5. 2022 stížnost státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze, kterou současně odůvodnil.

8. V úvodu odůvodnění stížnosti státní zástupce explicitně uvádí, že stížnost je podávána jednak proti té části usnesení městského soudu, v níž bylo rozhodnuto o přiznání odměny a náhrady hotových výdajů ve výši 71 389 Kč, jednak proti té části, v níž bylo rozhodnuto o nepřiznání částky 4 490 Kč.

9. Z odůvodnění stížnosti pak vyplývá, že stěžovatel brojí předně proti tomu, že obhájce byla soudem prvního stupně přiznána odměna za nahlížení do spisu dne 10. 7. 2017 (přičemž poukazuje na to, že správně mělo být uvedeno datum 10. 7. 2018), což odůvodňuje tím, že nahlížení do spisu je jako úkon právní služby ve smyslu advokátního tarifu honorováno jen,, je-li obhájce ustanoven v průběhu vedeného trestního stíhání či až v jeho pokročilé fázi a tento úkon je potřebný pro kvalitní výkon obhajoby“, nebo,, pokud se svou povahou a účelností při celkovém zohlednění průběhu trestního řízení kvalitativně blíží úkonu podle § 11 odst. 1 písm. f) advokátního tarifu“, k čemuž dále odkazuje na rozhodnutí Ústavního soudu I. ÚS 3906/17 a I. ÚS 4012/18. Ve vztahu k těmto dvěma výjimkám pak stěžovatel poukazuje na to, že obhájce byla účastna trestního stíhání od jeho samotného počátku a že,, z elektronického spisového materiálu v ETR neplyne, že by po tomto nahlížení do spisu následoval např. návrh na doplnění dokazování či jiný procesní návrh, když současně výslech obviněného a podání stížnosti do rozšíření trestního stíhání předcházelo účtovanému nahlížení do spisu“. Rozhodnutí soudu prvního stupně má v tomto bodě za nepřezkoumatelné, neboť dle něj by měl soud přiznání odměny za určitou položku vyúčtování advokáta, která se běžně za úkon právní služby nepovažuje, alespoň stručně odůvodnit.

10. Dále stěžovatel sporuje odůvodněnost přiznání odměny za položku označenou v usnesení jako,, Studium spisového materiálu k výzvě NCPOZ dne 17. 8. 2020“, kdy argumentuje tím, že u policejního orgánu NCOZ bylo ověřeno, že žádná výzva učiněna nebyla; že toto nahlížení do spisu bylo provedeno až po podání obžaloby; a že z odůvodnění napadeného usnesení,, není patrná odůvodněnost tohoto úkonu a na či žádost byl proveden“, pročez i v tomto bodě má rozhodnutí soudu prvního stupně za nepřezkoumatelné.

11. Dále pak stěžovatel brojí proti, dle něj nedostatečnému, odůvodnění výpočtu náhrady promeškaného času stráveného cestou k úkonu a zpět, neboť dle jeho názoru obhájce konkrétně u položky ze dne 17. 4. 2019 a ze dne 18. 4. 2019 náleží ve skutečnosti vyšší náhrada, k čemuž explicitně dodává následující,, pokud tedy obhájce nežádala jen část náhrady za promeškaný čas“. Vyšší náhrady za položky ze dne 15. 1. 2019 a ze dne 6. 5. 2019 má pak naopak za správné.

12. Na závěr své stížnosti státní zástupce stížnostnímu soudu navrhuje, aby napadené usnesení městského soudu podle ustanovení § 147 tr. ř. přezkoumal a aby jej podle ustanovení § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. zrušil a ve věci rozhodl,, pokud vytykané vady napadeného usnesení budou zjištěny“.

13. Na tomto místě lze poznamenat, že státní zástupce stížnost podal fakticky v neprospěch i ve prospěch zmocněnkyně.

14. Ke stížnosti státního zástupce se následně písemně vyjádřila obhájce prostřednictvím svého,, sdělení ke stížnosti“ ze dne 7. 7. 2022 s tím, že tu označila,, za nedůvodnou a současně až nemístně snižující výkon advokacie“.

15. Obhájce k bodu 2. stížnosti státního zástupce ve svém vyjádření uvádí především to, že spisový materiál byl nadprůměrně rozsáhlý už ve fázi přípravného řízení; že posouzení otázky, zda bylo v dané fázi nahlížení do spisu potřebné pro účely kvalitní obhajoby, je zcela na posouzení obhájce; že i v případě, že by úkon nebyl označen s odkazem na ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) advokátního tarifu, je soud oprávněn úkon posoudit podle jeho obsahu; že obhájce není uloženo, aby po provedeném nahlížení do spisu podával jakékoliv podání, neboť výkon obhajoby a volba procesních úkonů jsou zcela na jeho zvážení; že námitka státního zástupce je,, zcela nemístná a v důsledku by mohla vést k tomu, že obhájce (...) budou provádět po nahlížení do spisu,, jakékoliv“.

úkony, aby jim bylo nahlížení do spisu (...) následně proplaceno“.; že obhajoba nabývá dojmu, že se státní zástupce se spisovou materií vůbec neseznámil; a že účelnost postupu obhajoby je dle jejího názoru dána. K bodu 3. stížnosti státního zástupce pak uvádí, že příslušný úkon byl zcela namístě,,, když obžaloba byla podána po roce a měsíci od naposledy vykonaného nahlížení do spisového materiálu“ a k bodu 4. stížnosti upřesňuje, že cestovné žádala vždy za cestu tam i zpět.

16. V závěru svého vyjádření ke stížnosti státního zástupce pak obhájkyň navrhuje její zamítnutí.

17. Vrchní soud v Praze jakožto soud příslušný o stížnosti rozhodnout shledal, že stížnost je přípustná a byla podána osobou oprávněnou v zákonné lhůtě.

18. Vrchní soud stížnost projednal v neveřejném zasedání.

19. Vrchní soud přezkoumal podle ustanovení § 147 odst. 1 tr. ř. správnost obou výroků napadeného usnesení jakož i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že stížnost je důvodná, byť z důvodu, který státním zástupcem vůbec nebyl vytýkán.

20. Předně je třeba uvést, že v řízení předcházejícím samotnému napadenému usnesení nebylo zjištěno žádných takových pochybení, která by mohla zakládat zákonný důvod pro zrušení napadeného usnesení.

21. Soud prvního stupně postupoval při svém rozhodnutí procesně konformně, když o návrhu obhájkyň na přiznání odměny a náhrady hotových výdajů rozhodla vyšší soudní úřednice, k čemuž je třeba uvést následující.

22. Dle ustanovení § 151 odst. 3 tr. ř. o výši odměny a náhradě hotových výdajů obhájce,, v řízení před soudem rozhodne předseda senátu soudu prvního stupně“.

23. Dle ustanovení § 12 zákona č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství, vyšší soudní úředník,, může, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, provádět veškeré úkony soudu prvního stupně“, a to s výjimkou případů vypočtených v písm. a) – g) tohoto ustanovení, mezi něž však usnesení, jímž je rozhodováno o návrhu obhájce na přiznání odměny a náhrady hotových výdajů, zahrnuto není. Vyšší soudní úřednice tak byla příslušná rozhodnout namísto předsedy senátu.

24. Co se pak týče samotného výroku, resp. výroků usnesení, lze konstatovat, že soud prvního stupně pochybil způsobem, který založil zmatečnost a nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí, neboť namísto o částce ve výši 93 429 Kč, kterou obhájkyň účtovala jako celkovou výši odměny náhrady hotových výdajů (viz č. l. 3627 spisu), rozhodoval toliko o částce ve výši 75 879 Kč (když výrokem ad I. bylo rozhodnuto o přiznání částky 71 389 Kč a výrokem ad II. bylo rozhodnuto o nepřiznání částky 4 490 Kč); o částce 17 550 Kč z návrhu obhájkyň tak vůbec nebylo rozhodnuto.

25. Byť je jistě pochopitelné, že k takové chybě může při práci s textovým editorem, resp. s určitým vzorem rozhodnutí dojít, jde o vadu zcela zásadní, jelikož ze strany soudu prvního stupně nebylo rozhodnuto o celém návrhu obhájkyň.

26. V tomto případě takovou vadu ani nelze překlenout žádným výkladem, neboť i z odůvodnění stížností napadeného usnesení vyplývá, že městský soud vycházel při svém rozhodování z naprosto nesouvisející částky 75 879 Kč, protože tak absolutně nelze mít za to, že,, zbytková“ částka 17 550 Kč byla městským soudem obhájkyňi buď přiznána anebo zamítnuta.

27. Nadto odůvodnění rozhodnutí obsahuje další nesouvisející údaj, a to, že,, dle obhájkyň odměna ve výši 3.100Kč ponížena o 20% činí 2.500 Kč, namísto správně vypočtené částky 2.480 Kč“, tudíž u každého z účtovaných úkonů ze strany městského soudu mělo dojít,, k základnímu ponížení o 20 Kč“. K této části odůvodnění lze toliko poukázat na návrh obhájkyň založený na č. l. 3625-3627 spisu, z něž je patrné, že obhájkyň u žádné z položek svého vyúčtování nenárokovala částku 2 500 Kč.

28. Ačkoliv vrchní soud z důvodu zmatečnosti a nepřezkoumatelnosti usnesení dále nepřezkoumával, lze zmínit, že nebylo možno si nepovšimnout toho, že soud prvního stupně v datu úkonu uvedeného v páté položce seznamu obsaženého ve výroku ad I. skutečně, jak na to upozornil státní zástupce ve své stížnosti, uvedl nesprávný rok, v němž měl být vykonán (kdy je namísto roku 2018 uveden rok 2017); a dále toho, že v poslední položce tohoto seznamu je v závorce, která je součástí označení příslušného úkonu, nesprávně uvedeno,, po zrušení rozhodnutí NS“, ačkoliv rozhodnutí městského soudu bylo zrušení vrchním soudem. V dalším usnesení tak lze předpokládat nápravu soudem prvního stupně.

29. Lze uzavřít, že ze strany vrchního soudu by bylo předčasné se vypořádávat s konkrétními stížnostními námitkami státního zástupce, nicméně soudu prvního stupně lze doporučit, aby se při novém rozhodování ve věci zabýval i jejich důvodností.

30. Z důvodů shora uvedených rozhodl Vrchní soud v Praze, jak ve výroku tohoto usnesení uvedeno.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná.

Praha 2. srpna 2022

JUDr. Ivo Skoupý senátu
předseda senátu